

Simon Mártonnak

„Elkezdtem végre új verseket írni, tényleg újakat és tényleg írni”, mondta, és nem sokkal később a postaládámban landolt néhány új szöveg: csendes megfigyelések a plakátmagányban ázó plázazombik mindennapi életéről, amikbe néha-néha, mint tévés interferencia egy másik világból, kásásan bezavar a huszonegyedik század — egy elhagyott mobiltelefon üzenetei és a mondatainkat katonán papagájként megtanuló és visszaböfögő billentyűzetek.

Ahogy a technológia lassan terjed bennünk és helyettünk, mint a rák.

Zen kerteket épít egy összegyűrt papírpohárból és a sűrűfényből, mintha egy Edward Hopper-képet próbálna szóra bírni, gondoltam, és hallgattam tovább a reptiliánok énekét, ahogy hártyás szemhéjukat rezgetve statikus zörejt keltettek a sorok között kúszva.

Szabadvers volt, amelyet én azért szoktam csak ritkán írni, mert olyankor valami mindig azt kérdezi tőlem: „Miért nem prózát írsz, gecí?”

De csak annyit szerettem volna válaszolni jótanácsként, hogy ha David Lynch írja a forgatókönyvet, Tarantino álljon a vágószobában.

Aztán az jutott eszembe, pár napja mit neveztem nagy nyilvánosság előtt a legtisztább és legmagasabb rendű költészetnek, amit ismerek.

A *Próza-Edda* egyik függelékét, amit sok kiadás nem is közöl már: alliteráló versszakokba foglalt listák, nevekről. Rengeteg.

Az egyik szakasz például felsorolja a tenger nyolcvankét nevét.

Ez tetszene neki, gondoltam, hiszen nem is olyan rég együtt dolgoztunk egy másik kötetén, ami majdnem ez volt. Egy mátrix pillanatfelvételekből.

És egészen tegnap estig úgy is gondoltam, tényleg nem létezik nagyobb költészet a tenger nyolcvankét nevénél. De aztán később a kezembe került egy másik vers, amelyben egy hegyi óriás egy vulkánkitörésről énekel. Tizenkét versszaknyi apokalipszis: a lángoló gleccserek között hegycsúcsról hegycsúcsra ugró troll fölött az ég is meghasad; folyók áradnak, és a fekete köd a túlvilágig üldöz óriást és embert egyaránt. A vers formája és a nyelve olyan régi és bonyolult, hogy a lábjegyzetek is csak három lépcsőben tudják lefejtetni róla a hét évszázadnyi törmelékét. Először a mondat szerkezeteket kell kiegyenesíteni, amik úgy fekszenek a forma foglyaként kitekeregve, szétvágva, csonkán, mint a menekülés pózába dermedt halottak a forró hamu alatt. Aztán jönnek a szómagyarázatok, bár a hét évszázad dacára a szavak nagy részének főbb arcvonásai máig felismerhetők. A jelentés azonban végül csak a többszintű metaforák gyolcsából kibontva tűnik elő. És mégis lángot vet a bőrkötéses, sziklánál súlyosabb kritikai kiadás. A szöveg egy tizenhetedik századi kéziratból maradt ránk, a történet, amelyben szerepel, talán a tizenegyedikben született, ám a vers maga a legtöbb szakértő szerint még korábbi, talán a tizedik századból való. Olyan keveset tudunk erről a korról, hogy még azt sem mondhatjuk egészen biztosan: nem tényleg egy troll volt, aki a verset írta. A reptiliánok szemében nukleáris alkony. A város fölött a turisták drónjai, mint szorgos méhek gyűjtik be a tájat, amíg a világfa ágain legelő szarvasok agancsáról savas eső csöpög. A költészetéről még mindig nem mondtam semmit, de közben egy elhagyott műanyag kanál krizantémmá forrt a lávához érve.

DUNAJCSIK Mátyás Krizantém, avagy a költészetéről